

Algemeen Dagblad. - 03.05.2023

Sanne Schelfaut

Arrestatie ligt op de loer als Poetin naar Zuid-Afrika reist: durft hij het risico aan?

путіну загрожує арешт по дорозі до ПАР: чи піде він на такий ризик?

Президент ПАР С. Рамафоса запросив російського президента путіна на саміт лідерів країн БРІКС, який відбудеться в серпні у місті Дурбан. За словами автора, Міжнародний кримінальний суд (МКС) у Гаазі видав ордер на арешт путіна і є ймовірність, що його заарештують після прибуття та відправлять до Гааги, тому також є великі шанси, що він буде змушений пропустити саміт вперше. Як член МКС, ПАР в принципі зобов'язана заарештувати російського президента, але ПАР ніколи не засуджувала російське вторгнення в Україну і традиційно підтримує теплі стосунки з росією, зокрема нещодавно країни провели спільні військові навчання.

<https://www.ad.nl/buitenland/arrestatie-ligt-op-de-loer-als-poetin-naar-zuid-afrika-reist-durft-hij-het-risico-aan~a4379534/>

Durft Vladimir Poetin het aan om deze zomer naar Zuid-Afrika af te reizen? Als de Russische president in augustus in het vliegtuig stapt, bestaat de kans dat hij bij aankomst wordt gearresteerd en richting Den Haag wordt gestuurd.

Wat is er aan de hand? De Zuid-Afrikaanse president Cyril Ramaphosa heeft Poetin uitgenodigd voor de top van de leiders van de BRICS-landen, die in augustus plaatsvindt in Durban. BRICS staat voor Brazilië, Rusland, India, China en Zuid-Afrika. Poetin heeft deze jaarlijkse ontmoeting met de leiders van deze landen nog nooit overgeslagen, maar de kans is groot dat hij in Durban voor de eerste keer - noodgedwongen - verstek moet laten gaan.

De regering in Pretoria heeft Moskou gewaarschuwd dat Poetin wordt gearresteerd als hij besluit lijfelijk aanwezig te zijn bij de BRICS-conferentie. Dat heeft te maken met het arrestatiebevel dat het Internationaal Strafhof (ICC) - gevestigd in Den Haag - in maart uitvaardigde tegen Poetin en Maria Lvova-Belova, de Russische kinderombudsvrouw. Ze worden ervan beschuldigd Oekraïense kinderen naar Rusland te hebben ontvoerd.

Verplichting tot arrestatie

Als ICC-lid heeft Zuid-Afrika in principe de verplichting de Russische president op te pakken, maar dat was voor Pretoria in eerste instantie geen uitgemaakte zaak. Zuid-Afrika heeft de Russische invasie in Oekraïne nooit veroordeeld en heeft van oudsher warme banden met Rusland, onlangs hielden de landen nog een gezamenlijke militaire oefening.

President Cyril Ramaphosa suggereerde eerder om uit de samenwerking met het Internationaal Strafhof te stappen, maar later trok hij die woorden in. Ramaphosa benoemde een commissie om het arrestatiebevel te bestuderen. De conclusie van die commissie is dat er geen mogelijkheden zijn gevonden om Poetin toe te staan de conferentie bij te wonen. In principe genieten staatshoofden immuniteit, maar voor internationale tribunalen is een uitzondering gemaakt.

Videobellen vanuit Moskou

„We hebben niet de keuze om Poetin niet te arresteren”, laat een woordvoerder van de Zuid-Afrikaanse regering weten. „Als hij komt, moeten we hem arresteren. De enige optie die we nu hebben is dat hij de top via videobellen bijwoont vanuit Moskou.”

Zuid-Afrika had eerder gedoe met het ICC over het arresteren van een staatshoofd. In 2015 bezocht de toenmalige president van Soedan, Omar al-Bashir, het land. Tegen hem liep eveneens een arrestatiebevel van het ICC. De Zuid-Afrikaanse regering pakte Al-Bashir niet op, maar een mensenrechtenorganisatie stapte naar de rechter en die besloot dat Pretoria de voormalige dictator alsnog moest aanhouden. Al-Bashir wist niet hoe snel hij het land moest verlaten.

Het Kremlin heeft nog geen beslissing genomen of Poetin in Moskou blijft of alsnog naar Durban vliegt.A